

Dr Ted Hildebrandt, ST Historia, lit. i Teologia, Wykład 18

Prawa autorskie © 2020 , Ted Hildebrandt

Mówi dr Ted Hildebrandt na jego zajęciach z historii, literatury i teologii Starego Testamentu na temat trudnych praw z Księgi Powtórzonego Prawa i wprowadzenia do Księgi Jozuego aż do zdobycia Jerycha.

A. Podgląd quizu [0:00-2:26]

W czwartek będziecie pracować nad 1 Księgą Samuela. Ktoś właśnie przypomniał mi po ostatnich zajęciach, że jest tam zadanie z Get Lost in Jerusalem, ale problem w tym, że nie przygotowałem cię do programu Get Lost in Jerusalem. Pozwól, że to sprawdzę i przesuniemy sprawę o tydzień. Dziś pokażę Wam Get Lost in Jericho i w ten sposób wybierzemy się w wirtualną podróż do Jericho. Chcesz dzisiaj pojechać do Jerycha? Tak, pojedziemy do Jerycha. Będzie to swego rodzaju wirtualna wycieczka do Jerycha. Ale ten sam typ techniki, który zobaczysz w przypadku Jerycha, będzie tą samą techniką, której użyjesz w przypadku przygód w Jerozolimie. Na czwartek będziecie pracować nad 1 Księgą Samuela i kilkoma Psalmami. Zrób w tej sprawie wszystko z wyjątkiem Get Lost in Jerusalem, a ja zaplanuję to dla ciebie na następny tydzień.

Dzisiaj będzie kolejny z tych trudnych dni, w których będziemy zmagać się z Księgą Powtórzonego Prawa i to będzie trudny temat. Poprosimy więc o słowo modlitwy, poprosimy o wskazówki dotyczące tego, co będziemy dzisiaj omawiać. *Ojcze, dziękujemy Ci za ten dzień. Dziękujemy za Twoje słowo, które wypowiedziałeś. Rozmawiałeś z ludźmi 3000 lat temu i kazałeś nam to nagrać. Modlimy się, abyś pomógł nam w XXI wieku wrócić na swoje miejsce i zrozumieć, co robiłeś 3000 lat temu. Nam, Ojcze, w różnych momentach trudno jest zrozumieć tę kulturę, tamte czasy, niektóre prawa, które zostały ustanowione, naprawdę nie mamy o tym pojęcia. Okaż nam tyle zrozumienia, ile tylko możesz. Modlimy się, aby te dzisiejsze dyskusje były dla Was zaszczytem, abyśmy mogli oddawać Wam chwałę i dziękować za Waszego wspaniałego Syna Jezusa Chrystusa, o co modlimy się w Jego najdroższym imieniu. Amen.*

B. Ironia tolerancji i różnorodności [2:27-6:05]

Dzisiaj porozmawiamy o kilku trudnych koncepcjach. Chcę więc omówić niektóre prawa z Księgi Powtórzonego Prawa, które grzechoczą w naszych kościach. To zawsze trudny czas i właściwie przez te wszystkie lata ciekawie było dla mnie obserwować studentów college'u i was, ludzi, którzy są dumni z różnorodności i tolerancji. Czy różnorodność i tolerancja to dwie główne zasady etyczne XXI wieku? Różnorodność i tolerancja. Czy potrafisz tolerować różne rzeczy? Jak by to powiedzieć, w dawnych czasach pewne rzeczy byłyby uważane za naprawdę niemoralne. Teraz facet sypia z dziewczyną i co się dzieje, to po prostu nic wielkiego. Dzieje się to w telewizji, dzieje się w filmach i dzieje się w prawdziwym życiu. Nie ma sprawy. Jednak lata temu była to ogromna sprawa.

Jednakże w naszej kulturze, jeśli powiesz niewłaściwe rzeczy i użyjesz niewłaściwych słów, zostaniesz ukrzyżowany, absolutnie zostaniesz ukrzyżowany. Tak więc teraz bardzo lubimy tolerancję, ale czy nasza tolerancja prowadzi do nietolerancji? Sugeruję, że cały ten nacisk na tolerancję i różnorodność w rzeczywistości doprowadził do nietolerancji. Na przykład na Katolickim Uniwersytecie w Waszyngtonie. Na katolickim uniwersytecie studiuje kilku muzułmańskich studentów. Ci muzułmańscy studenci powiedzieli, że obraża ich Jezus na krzyżu. Na katolickim uniwersytecie rzeczywiście mają krzyże z Jezusem na krzyżu. Muzułmańscy studenci są tym urażeni i chcieli, żeby ich usunięto, ponieważ są wobec nich obrażliwi. Czy teraz sprawa trafi do amerykańskiego sądu, który zadecyduje, czy szkoła katolicka ma prawo postawić krucyfiks? Czy jest coś nie tak z tym zdjęciem? Kiedy ostatni raz byłeś w meczecie i powiedziałeś im, że poczułeś się urażony i powiedziałeś, że chcesz mieć krzyż w meczecie. Widzisz, co się z tobą dzieje? Chcę więc powiedzieć, że staliśmy się tak nietolerancyjni wobec chrześcijaństwa, że to szaleństwo, wszystko wywrócone do góry nogami.

Jaki jest problem? Musicie teraz cofnąć się o 3000 lat. Pytanie, czy w naszej kulturze są różne rzeczy, które zmieniły się w ciągu ostatnich 50 lat? Teraz

cofnij się 3000 lat i zobaczysz, że kodeksy prawne sprzed 3000 lat naprawdę nie są zsynchronizowane ze sposobem myślenia. Ironią jest dla mnie to, że Amerykanie w XXI wieku naprawdę osądzają, kiedy patrzymy wstecz i mówimy: „Jak oni mogli zrobić coś takiego, byli tak okrutni?” Patrzymy wstecz na tych ludzi jako na barbarzyńców. To trochę ironiczne, że osądzamy, a mimo to powinniśmy być tak tolerancyjni. Czy widzisz w tym ironię?

Pokażę ci rzeczy, które są trudne do zrozumienia. Powiem szczerze, że walczę z tym do dziś. Nie jestem pewien, czy znam odpowiedzi na te wszystkie pytania. Ale są to rzeczy, które moim zdaniem powinienem wyłożyć na stół i mam nadzieję, że za dziesięć lat, kiedy będziecie naprawdę mądrzy, zrozumiecie to i wyślecie mi e-mail z odpowiedzią na niektóre z nich. Ten. Ale będziemy pracować z niektórymi z tych przepisów. To są prawa z Księgi Powtórzonego Prawa, które grzechoczą w naszych kościach. Kolidują z naszą kulturą, kolidują z naszym sposobem myślenia i kolidują z tym, jak myślimy o różnych rzeczach.

C. Twarde prawa: wojna [6:06-17:33]

Niektóre z tych praw mają związek z wojną. Szczególnie w Księdze Jozuego. W Księdze Jozuego omówimy koncepcję wojny. Ale przedstawię to tutaj. Właściwie nie będziemy z tym pracować, dopóki nie zagłębimy się całkowicie w Josue. Joshua ma za sobą wiele bitew. Jozue pasował do bitwy pod Jerychem właśnie w ten sposób – do praw wojennych. Jeśli więc przejdiesz do 20. wersetu 4. Księgi Powtórzonego Prawa, znajdziesz tu całą sekcję dotyczącą praw wojennych. Swoją drogą, czy w dzisiejszym świecie istnieją prawa dotyczące wojny? Czy ktoś zna Konwencję Genewską? Czy istnieją pewne sposoby postępowania, które są uczciwe? Na przykład, czy chronimy jeńców wojennych?

W każdym razie, oto kilka praw, które pochodzą z 20 rozdziału Księgi Powtórzonego Prawa, a w wersecie 4 jest napisane: „Pan, twój Bóg, idzie z tobą, aby walczyć za ciebie z twoimi wrogami”. Przejdź do wersetu 4. „Oficerowie powiedzą wojsku: Czy ktoś zbudował nowy dom i jeszcze go nie poświęcił?

Pozwól mu wrócić do domu. Innymi słowy, jeśli budujesz dom i jeszcze go nie poświęciłeś, jeszcze w nim nie mieszkałeś, możesz wrócić do domu. Czy to dobre prawo? Jeśli ktoś pójdzie na wojnę i właśnie zbudował dom, gdzie będzie jego głowa? Czy wrócą do domu, w którym nigdy nie mieszkali? Wychodzą, żeby stoczyć bitwę. Czy naprawdę zaprzątną sobie tym głowę, czy też wrócą tam? Dlatego Bóg mówi: „Jeśli dopiero co zbudowałeś dom, ale nigdy w nim nie mieszkałeś ani go nie poświęciłeś, wróć do domu, zamieszkaj w swoim domu i pozwól innym walczyć”. Czy ktoś pamięta, że po wojnie domowej była wojna zwana Wietnamem? W czasach Wietnamu poborowi studentów. Byłem studentem college'u i dostałem numer. Zapomniałem, myślę, że byłem w wieku 230 lat, co oznaczało, że gdybym był w wieku 230 lat, nie zostałbym powołany. Jeśli uzyskałeś niską liczbę, założmy, że było to dziesięć i przeszedłeś do historii. Czy po studiach zostałeś powołany do wojska, czy ci się to podobało, czy nie, więc co wtedy robisz? Cóż, wychodzisz za mąż. Jeśli wyszłaś za mąż, masz odroczenie. Myślę, że zrobił to Dick Cheney? Mówię to, ponieważ znacie Dicka Cheney'a jako Dartha Vadera, a właściwie jest on jednym z moich bohaterów. Mówię tak, żeby trochę się ugryźć, trzeba posłuchać wykładów Cheney'a; rzeczywiście są tam naprawdę genialne rzeczy, pomimo tego, co myśli o nim kultura medialna.

Jeśli więc masz dom, otrzymasz odroczenie, po czym pojawia się druga zasada. Tu jest napisane, że istnieje zwolnienie małżeńskie. Jeśli jesteś zaręczony z kobietą i właśnie się z nią żenisz, to czy powinieneś iść na wojnę? Nie. A tak przy okazji, w czym problem? Jeśli facet wyrusza na wojnę, a jego głowa jest w domu zwrócona ku żonie, to czy zginie na wojnie, ponieważ jego głowa nie jest na wojnie? Nawiasem mówiąc, czy nawet w Ameryce w latach 60. i 70. istniało odroczenie w przypadku kogoś, kto był żonaty? Masz odroczenie. Czy te prawa mają dla nas sens? Więc te pasują całkiem nieźle. Nie wszystkie prawa wojenne to robią.

„Dajcie pokojowi szansę, mówię tylko, żeby dać pokojowi szansę”.
Widziałem, jak ktoś się uśmiechał, przynajmniej on o tym wie, stara piosenka z lat

70. „Give Peace a Chance”. To jest Księga Powtórzonego Prawa, rozdział 20, werset 10. Mówi, że kiedy maszerujesz, aby zaatakować miasto, złóż jego mieszkańcom ofertę Shalom [pokoju]. Kiedy przyjdiesz zaatakować miasto, zaoferuj mu shalom/pokój. Jeśli przyjmą i otworzą swoje bramy, cały lud będzie poddany i zmuszony do pracy. Będą dla was pracować i w zasadzie będą drwalami i nosicielami wody. Więc oszczędzisz miasto. To znowu jest dobre, coś w rodzaju dania pokojowi szansy.

Czy czytając Jozuego, pamiętasz, jak to robili? Wiesz, oni przychodzą do miasta i mówią: „Hej, spokój, kochanie, spokój, wyjdź”. To nigdy nie jest nagrywane. Czy to, że tego nie nagrano, oznacza, że tego nie zrobili? Nie. Zrobili wiele rzeczy, które nie są nagrywane. Możliwe więc, że to zrobili, ale tak naprawdę nigdy nie zostało to nagrane.

To prowadzi mnie do kolejnej kwestii, którą chcę poruszyć w Księdze Powtórzonego Prawa: czy jest tam wiele rzeczy powiedziane, o których nie ma żadnych wzmianek? Czy to możliwe, że mieli prawa, których w rzeczywistości nie stosowali? Pytanie, czy w Ameryce mamy prawa, których nikt nie ma? Potrząśnij głową, tak. Mamy ich mnóstwo. Właściwie teraz ludzie mówią, że nawet sam rząd twierdzi, że postanowiliśmy nie egzekwować tych przepisów. Istnieją obowiązujące przepisy, a rząd twierdzi, że nie chcemy ich egzekwować. Dajcie więc szansę pokojowi. Mówię tylko: dajcie szansę pokojowi.

To są te łatwe, to jest trudne. Nazywa się to *zasadą herem* i jest ona opisana w rozdziale 20 wersecie 17. Forma czasownika to *haram*. Tutaj *herem*, wymawia się *herem*, to trudne h, *herem* oznacza „całkowite zniszczenie”. To znaczy, właściwie pozwólcie, że cofnę się o krok, to właściwie oznacza „oddany Panu”. Ale oddaliście je Panu, spalając je i zabijając wszystko w mieście: mężczyzn, kobiety, dzieci i zwierzęta. Całe miasto zostało całkowicie zniszczone. Swoją drogą, czy kiedykolwiek tak zrobili i zniszczyli całe miasto: mężczyzn, kobiety i dzieci? Jak nazywało się jedno z miast, w którym to zrobili? Jerycho. Czy oszczędzili kogoś w Jerychu? Tak, nierządnicą Rachab została oszczędzona, ale

reszta mieszkańców miasta zginęła. Zatem ta zasada *herem* jest naprawdę trudna dla nas, Amerykanów, mówicie: „Święta krowo, oni tam idą i zabijają wszystkich, mężczyzn, kobiety i dzieci, jak możesz to zrobić?

Czy to trudne, mężczyźni, kobiety, dzieci i zwierzęta byli oddani Panu i spaleni? Od miecza zabito różne rzeczy. Ktoś zapytał : jak wytłumaczyć żołnierzom, którzy zabijają dzieci i zabijają wszystkich w mieście? Jak to rozliczyć ? Szczerze mówiąc, nie wiem, jaka jest odpowiedź na to pytanie. Trochę mnie to niepokoi, rozumiem pewne rzeczy, a kiedy dojdziemy do Księgi Jozuego, spróbujemy znaleźć wyjaśnienia, ale mimo to jest to naprawdę trudne.

Czy Ameryka kiedykolwiek zrobiła coś takiego? Cóż, właściwie rzuciliśmy bombę, która zniszczyła każdego mężczyznę, kobietę, dzieci i zwierzęta. Nie chcę, żebyście tak myśleli, ponieważ jesteście Amerykanami XXI wieku , jesteście ponad tym wszystkim, a oni byli okrutnymi barbarzyńcami. Właściwie, kiedy wybuchła bomba atomowa, zginęło wielu ludzi, mężczyźni, kobiety, dzieci i zwierzęta, wszystko. Swoją drogą, to niedobrze, nie chcemy ciągle zrzucać bomb, ale oni to zrobili, żeby ratować życie. Bo gdyby tego nie zrobili, kto wie, ilu innych ludzi by zginęło. Nie chcę się wdawać w usprawiedliwianie tego. Częścią tego jest usprawiedliwienie wojny; i częściowo jest tak, że jesteś w Ameryce i siedzisz w akademickim środowisku uniwersyteckim. Czy zawsze mówimy o pokoju i miłości i tym podobnych? Bo co, czy naprawdę musimy tam wyjść i walczyć? Nie. Ktoś inny robi to za nas i chcemy usiąść w naszej akademii z naszą błyskotliwością i powiedzieć im, co powinni robić, podczas gdy tak naprawdę to oni muszą to zrobić. Czy widzisz arogancję stanowiska akademickiego? Chcę powiedzieć, żebyś był ostrożny, jeśli myślisz, że wszystko już wymyśliłeś, podczas gdy nigdy nie musiałeś wyciągać broni i naprawdę kogoś oszukać. To coś zupełnie innego, niż sobie wyobrażasz. Dlatego mówię: uważajcie na arogancję akademicką.

Drugie pytanie, które mi się nasuwa, brzmiało: czy Bóg osądzi tę kulturę kananejską? Tak, on to oceniał. Mówi: „Czekałem 400 lat; nie dopełniła się

jeszcze nieprawość Amorytów”. Czekał 400 lat. Następnie wysłał Izrael, aby to zrobił w ramach sądu nad tą kulturą. Czy Bóg osądza kultury? Tak, Sodom i Gomora. Teraz wykorzystuje do tego Izraelitów. Ale mówisz, co dzieje się z tymi wszystkimi ludźmi? Kiedy zabijane są niemowlęta, co dzieje się po drugiej stronie? Innymi słowy, czy jestem skończoną istotą ludzką i czy rozumiem, jak działa Bóg? Czy mogę zasiadać w sądzie Bożym? Właśnie zapytano mnie, jak usprawiedliwiasz to, że Bóg to robi? Nie usprawiedliwiam Boga. Czy Bóg mnie usprawiedliwia? Nie mogę usprawiedliwiać Boga, bo tego wszystkiego nie rozumiem. Co się dzieje, wiem, co dzieje się w życiu, ale co dzieje się po życiu? Czy to możliwe, że te zabite dzieci pójdą do nieba i będzie im lepiej? Nie wiem. Nie wiem, co dzieje się później z tymi wszystkimi sytuacjami. Mówię więc, że nie mogę osądzać tej kwestii. Jedyne, co mogę powiedzieć, to to, że ufam Bogu.

Jest taki moment, że trzeba się wycofać. Umieściłem tutaj te prawa częściowo dlatego, że chcę rozbić wam głowy. Aby dać ci rzeczy, w których nie możesz umieścić Boga w swoim miłym, małym „Bóg cię kocha i ma wspaniały plan dla twojego pudełka na życie”. Tego rodzaju prawa łamią ci głowę i mówią: poczekaj, Bóg jest poza moim zrozumieniem. Nie mogę zrozumieć Boga. Chodzi mi o to, że nie potrafię nawet zrozumieć swojej żony. Jak mam zrozumieć Boga? Czasami nie mogę zrozumieć drugiej osoby, która jest mi naprawdę bliska. Jak mogę zrozumieć, dlaczego i w jaki sposób Bóg zarządza sprawami? Czy Bóg może wymierzyć sprawiedliwość po drugiej stronie śmierci, o której nie mam pojęcia? Nie mogę zatem koniecznie tutaj osądzać Boga, skoro nie mam pełnego obrazu sytuacji, nie mam gdzie stanąć, aby dokonać prawdziwego osądu w tej sprawie.

Zatem te prawa *herem* są naprawdę trudne. Wszystko to jest poświęcone Panu i spalane dla Pana. Izrael nie zrobił tego zbyt często, zrobił to w Jerycho, Aj i Chasor, zrobił to w trzech miastach, więc to wielka sprawa. Jest to zwykle trudne do uchwycenia dla Amerykanów, zwłaszcza dla ludzi XXI wieku. Wrócimy do *heremu*, kiedy faktycznie zobaczymy go u Jozuego. Jozue

rzeczywiście to wdrożył. To teraz trudne.

D. Przepisy dotyczące gwałtu [17:34-20:07]

Inne prawa, które wstrząsają naszymi kośćmi: przepisy dotyczące gwałtu. Biblia faktycznie zawiera pewne prawa dotyczące gwałtu, w rozdziale 22 wersecie 23, pozwólcie, że podsumuję te wersety. Biblia rozróżnia gwałt w mieście od gwałtu na polu. Czy za każdym razem, gdy spotykasz się z sytuacjami dotyczącymi gwałtu, słyszysz coś w rodzaju „on powiedział/ona powiedziała”? Powiedział: „Nie, to było za obopólną zgodą. Zgodziła się.” Ale ona odpowiedziała: „Nie wyraziłam zgody!” Więc jego wersja była za obopólną zgodą, a jej wersja jest taka, że nie było za obopólną zgodą. Masz te wielkie debaty.

Znacie ostatnio tego gościa z MFW, myślę, że ubiegał się o stanowisko z Francji. Czy państwo są tego świadomi? Ubiegał się o stanowisko we Francji. Ta kobieta w Nowym Jorku była sprzątaczką i najwyraźniej twierdziła, że ją molestował, więc został osadzony w więzieniu w Nowym Jorku, a nawiasem mówiąc, wybory odbyły się we Francji. Potem zaraz po wyborach, co zrobiły kobiety, wycofała wszystkie zarzuty. Czy ktoś powie: „Hmm, czy to brzmi trochę podejrzenie?” Czy ludzie kogoś do tego namówili? Zagadnienia te są złożone. Nie próbuję stawiać w obronie tego gościa, mówię tylko, czy to nie pachnie podejrzenie, kiedy wszystkie zarzuty zostaną wycofane? Nie może iść na wybory i tylko się nad tym zastanawiasz. To skomplikowane.

Tak mówią w mieście, że jeśli kobieta zostaje zgwałcona, ma obowiązek krzyczeć. Co się stanie, gdy zacznie krzyczeć? Ludzie przychodzą i jej pomagają. Ma obowiązek krzyczeć, jeśli jest w mieście i zostaje zgwałcona. Jaki jest problem na wsi w terenie? Ona krzyczy, a nikogo nie ma, więc to nie ma znaczenia. Więc w terenie nie robi to żadnej różnicy, nie musi krzyczeć. Może krzyczeć, ile chce, i nikt jej nie usłyszy, bo jest w terenie. Dlatego dokonano tego rozróżnienia. Czy jest wiele innych rzeczy, które możemy powiedzieć dobrze, gdybym to robił, zrobiłbym to w ten sposób. Jeśli jest w terenie, musi krzyczeć, żeby nie wyrazić

zgody, i w zasadzie jest gwałcona. Oczywiście później możesz po prostu poddać się badaniu DNA i sprawdzić, o co chodzi. Nie było wtedy żadnych badań DNA. Nie mam na myśli żadnych tego typu spraw kryminalistycznych.

E. Kara śmierci [20:08-23:33]

Mają takie przepisy dotyczące kary śmierci. To kolejna, jeśli kiedykolwiek pisałeś prace dla nauczycieli w szkole średniej. Czy zgadzasz się z karą śmierci czy nie? Oczywiście w Massachusetts te rzeczy już dawno minęły, a w miejscach takich jak Teksas i Floryda do dziś wykonuje się karę śmierci. Ludzie wpadają w panikę w zależności od różnych sytuacji. Jak sobie z tym radzili w czasach biblijnych?

Fałszywi prorocy. W Księdze Powtórzonego Prawa 13:10 jest napisane, że jeśli ten facet jest fałszywym prorokiem, musi zostać skazany na śmierć. Teraz chcę, żebyś zadał mi pytanie na ten temat. Przeczytaliście już sporo Biblii. Nie czytałeś jeszcze proroków. Czy w Izraelu, gdy mieli fałszywych proroków, zwykle ich zabijano, czy też zwykle oklaskiwano? Tak, zwykle ich oklaskiwano. Tak więc, chociaż Księga Powtórzonego Prawa mówi, że fałszywi prorocy powinni być skazani na śmierć, zazwyczaj gratulowano fałszywym prorokom. Wszyscy kochali fałszywych proroków, ponieważ prorocy mówili: „pokój, miłość i harmonia”. Prawdziwi prorocy mówili: „Nawracajcie się, Bóg was osądzi”. Nie podobało się to ludziom w Starym Testamencie. Co się stało z prawdziwymi prorokami? Czy prawdziwi prorocy zostali zamordowani? Próbuję więc powiedzieć, czy istnieje dysonans pomiędzy tym, co mówią prawa Powtórzonego Prawa, a tym, co faktycznie praktykował Izrael? Ale pytam, czy w Ameryce istnieje rozbieżność między prawem a praktyką? Zatem dla fałszywych proroków Izrael tego nie zrobił. Zgodnie z prawem powinni byli to zrobić, ale tego nie zrobili.

Teraz chcę zadać kolejne pytanie. Czy powinni byli to zrobić, czy też istnieje inny sposób spojrzenia na przepisy dotyczące kary śmierci? I dlatego chcę zadać to pytanie. Za chwilę do tego wrócimy.

Pozwól, że wstawię tam jeszcze kilka innych. Bałwochwalców należy skazywać na śmierć. Jaki jest z tym problem? Jeśli ktoś jest bałwochwalcą, powinien zostać ukarany śmiercią. Czy byli królowie, którzy byli bałwochwalcami? Tak, ten facet ma na imię Manasses i Salomon.

Manassesa , a jeśli nie lubisz Manassesa, możesz zrobić Achaba i jego żonę Izebel. Zatem bałwochwalczy mają być skazani na śmierć. Czy Izrael ponownie skazał na śmierć bałwochwalców? Niektórzy z ich królów byli bałwochwalcami. Wyglądało więc na to, że w Izraelu te prawa nie były zbyt dobrze przestrzegane.

Oto niektóre, które stają się trudniejsze . Spójrzcie na to: zbuntowany syn ma zostać skazany na śmierć. Mówisz, Hildebrandt, byłbyś trupem. Zbuntowany syn miał zostać skazany na śmierć. Mówicie: „święta krowo, skazana na śmierć za bunt przeciwko rodzicom?”

Swoją drogą, czy nasza kultura nie jest zbudowana na buncie wobec rodziców? Bo rodzice to głupcy, są z poprzedniego pokolenia i nic nie wiedzą, bo oni z tym nie są. Mam na myśli, że wiele z nich nie ma nawet śmierzącego iPhone'a . Skąd mogą wiedzieć cokolwiek o życiu, skoro nie ma ich na Facebooku? To, co tam mówię, jest okropne, bo Facebook stał się zbyt osobisty. Tak czy inaczej przekroczyłem tam granicę. Właściwie zrobiłem to celowo. Dzieci kazały mi trzymać się z daleka od Facebooka i posłuchałem ich rady.

F. O prawie jako wyznaniu wartości [23:34-27:37]

Chcę wrócić do tej kary śmierci za te rzeczy. Zapytałem teraz mojego zięcia, właściwie jest prawnikiem na Uniwersytecie w Chicago. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Chicagowskim. Pracuje dla Heritage Centre w Waszyngtonie. Tam jest zespół doradców i współpracuje z Sądem Najwyższym. Znał niektórych ludzi z Sądu Najwyższego. Właściwie był przed kongresem. Więc ten facet zna prawo, uczył go prawa. Co to za szkoła w Cleveland, Case Western czy coś w tym stylu. W każdym razie wykładał w Case Western, a prawa w innych szkołach. Zapytałem go więc o przepisy dotyczące kary śmierci i

odpowiedziałem: „Wygląda na to, że naprawdę nie rozumiem tych przepisów dotyczących kary śmierci w odniesieniu do zbuntowanego syna”.

Mówisz, że nie-dziewica, która wychodzi za mąż, „święta krowa, połowa naszej kultury byłaby wykluczona”. Osoba niebędąca dziewicą, która wyszła za mąż, miała zostać skazana na śmierć. Robert powiedział mi, a myślę, że jest to z jego strony naprawdę cenna mądrość, a mianowicie, że w wielu przypadkach kodeksy prawne niekoniecznie muszą być faktycznie wdrażane, ale same kodeksy ustanawiają zestaw wartości. Innymi słowy, sankcjonują wartości, mówiąc: „te rzeczy są ważne”.

Zbuntowany synu, jaką wartość to sankcjonuje? Właściwie to sięga do Dziesięciu Przykazań, co mówi? „Czcij ojca swego i matkę swoją”. Swoją drogą, czy to jedna z podstaw funkcjonowania społeczeństwa? Sugeruje zatem, że niekoniecznie musi to oznaczać konieczność wdrożenia tych rzeczy, ale sugeruje, jakie wartości wyznaje Bóg i jak mocno się czemuś sprzeciwia. Czy to ci pomogło? Widzisz tam przełącznik? Od „to właśnie musisz wdrożyć” do „jest to szereg wartości, które są wpajane”. Sugeruje, że w prawie w ogóle najważniejszą kwestią jest często wpajanie określonego zestawu wartości. Ma to sens dla mnie. Teraz pytanie: czy to całkowicie rozwiązuje problem? Nie, ale mi to pomaga i to w osiemdziesięciu, może siedemdziesięciu procentach. Więc nadal są pewne rzeczy, nad którymi się zastanawiam, ale to mi pomaga.

Hannah mówi: „Jak to ma cokolwiek znaczyć, to staje się bez znaczenia, jeśli nie jest egzekwowane” – to jest dokładnie to, co mówi Robert. Myślisz o egzekwowaniu prawa, on mówi: „nie, samo prawo ma być wyrazem wartości społecznych”. Mówi, że są to wartości, których naprawdę potrzebujesz w rdzeniu swojej kultury. Zatem każda kultura ma swoje prawa, które niekoniecznie oznaczają, że będą wdrażane w taki sam sposób, w jaki są zapisane w księgach prawnych, ale określają, co dana kultura ceni, a co lekceważy. Chcę więc powiedzieć, że cała koncepcja naszego myślenia o prawie musi się zmienić i myślę, że to jest dla mnie pomocne. W końcu stwierdza, że prawa są sygnałami

wartości, które sygnalizują wartości, a nie tylko moralne kodeksy prawne. Obawiam się, że myślałem o tym jak o kodeksie wyraźnie moralno-prawnym, a to, co zrobił Robert, pcha mnie z powrotem do wartości społecznych.

A teraz pytanie, myślę, że Hannah też coś w tym jest. Czy coś Cię niepokoi? Niektórzy z was nadal chcą postrzegać to jako kodeks prawny, ponieważ jest w pewnym sensie napisany w ten sposób. Nie jestem jeszcze gotowy, żeby z tego zrezygnować. Ale ten inny sposób pomaga mi to trochę złagodzić. Chcę, żebyś o tym pomyślał, ale niekoniecznie musisz się z tym zgadzać. Szczerze mówiąc, nigdy o tym nie myślałem w ten sposób, aż do zeszłego roku, kiedy odbyliśmy na ten temat dużą dyskusję i okazało się to logiczne.

G. Lex talionis : oko za oko [27:38-33:18]

Kolejnymi trudnymi przepisami są przepisy dotyczące rozcłonkowania. Jest to łatwe rozwiązanie, które znasz. Nazywa się to *Lex Talionis*. To zasada „oko za oko, ząb za ząb”. A teraz powiedz, o co chodzi? Więc wybija ci ząb. Wybijas mu ząb. Oko za oko, ząb za ząb. Wtedy wszyscy będziemy bezzębni, prawda? Jak wygląda ta sprawiedliwość? Oko za oko, ząb za ząb. Powiem tylko, czy to sprawiedliwość? Oko za oko, ząb za ząb.

Innymi słowy, to prawo próbuje powiedzieć, że kara jest równa przestępstwu. Co może się zdarzyć w niektórych kulturach, np. w kodzie Hammurabiego i niektórych innych kulturach, czy możliwe jest, że wybijesz komuś ząb, a jeśli ta osoba jest królem, odetnie ci głowę za wybicie zęba. To oznacza, że nie można przesadzać. Innymi słowy, ząb za ząb, szkody, które wyrządziłeś, są karą, którą otrzymasz. To musi być równe. Nie można zareagować przesadnie i powiedzieć, że jestem królem, a on wybił mi ząb, odciał mu głowę. W niektórych innych kulturach taka przesadna reakcja jest powszechna. Jeśli zrobisz coś złego, nastąpi całkowita przesadna reakcja, w zależności od tego, komu to zrobiłeś. „Oko za oko, ząb za ząb” głosi, że zbrodnia i kara muszą do siebie

pasować. Dlatego naprawdę pomocne jest upewnienie się, że dana osoba nie reaguje nadmiernie.

Czy ktoś z was był kiedyś w takiej sytuacji, w której szykuje się zemsta? Ktoś coś robi danej osobie, a ta reaguje mocniej i ostrzej. Następnie ta osoba reaguje mocniej i ostrzej, co po prostu się nasila. Prawo mówi: nie, oko za oko, ząb za ząb. Ponieważ tak się stało, kara musi być adekwatna do przestępstwa.

Inna sprawa, a dzieje się to w Ameryce. Oglądałem to wczoraj wieczorem i było dość interesujące. Do sklepu Seven Eleven przychodzi facet, który chce okraść sklep. Powiedzmy, że ma na sobie broń i jest tam siedemdziesięciodwuletnia babcia, jest pierwsza w nocy, rozmawia z facetem w sklepie Seven-Eleven. Przychodzi facet, żeby okraść sklep. Wiesz, co robi babcia? To jest najszczęśliwsza prawda. Ta babcia chwyta ten skaner i zaczyna walić w tego faceta, gdy ten próbuje ukraść rzeczy. Ten facet próbuje ukraść te rzeczy, a babcia postępuje w ten sposób. Wszystko zostało nagrane kamerą i to jest najzabawniejsze. Ona bije tego faceta. Facet kradnie towar, wybiega ze sklepu. Załóżmy teraz, że złapano go w Ameryce. Ukradł sto dolarów i doznał urazu głowy od Babci. Wygrała. To było całkiem imponujące. Nie chciałbym zadawać się z tą kobietą.

W naszej kulturze dzieje się tak: ukradł sto dolarów, ma pistolet pod pachą. Co by się z nim stało, czy trafiłby do więzienia za napad z bronią w rękę? Miałem nadzieję, że trafi do więzienia. Czy w Ameryce wsadza się ludzi do więzienia za karę?

Ile osób przebywa w więzieniach w Ameryce? Czy to są 2 czy 3 miliony? Liczba 2 milionów utkwiała mi w głowie. Nie jestem pewien. Myślę, że ta postać utkwiała mi w głowie. 2 miliony osób uwięzionych. Czy to dużo ludzi w więzieniach?

Swoją drogą, czy trzymanie ludzi w więzieniach faktycznie kosztuje Amerykę mnóstwo pieniędzy? Ile kosztuje roczne pozbawienie wolności? Myślę, że ponad 30 000 dolarów. Swoją drogą, jeśli jesteś z Kalifornii, OK, mam

nadzieję, że nikt nie jest z Kalifornii. Ale jeśli jesteś z Kalifornii, w więzieniach przebywa tak wielu ludzi, a ich budżety są zadłużone. Zatem Kalifornia to podwodne miliardy dolarów, a oni mówią, że nie stać nas na trzymanie tych ludzi w więzieniach. Zamierzali więc wypuścić tych gości na ulicę, bo nie stać ich już na trzymanie ich w naszych więzieniach.

Jaki jest problem w starożytności? Czy w starożytności istniały więzienia? Królowie mieli dostęp do więzień, ale bardzo nieliczni? Józef był w więzieniu. Ale tylko król mógł mieć takie więzienie.

Chcę więc powiedzieć, że jeśli ktoś popełnił przestępstwo, czy mógłbyś mieć przywilej wsadzenia tej osoby do więzienia? Jeśli uzbrojony bandyta przyjdzie, żeby okraść Seven-Eleven w Betlejem, nie mają więzienia, w którym mogliby go umieścić. Zatem muszą natychmiast wymierzyć sprawiedliwość. Innymi słowy, jeśli nie ma więzień, muszą natychmiast wymierzyć sprawiedliwość. Czy nawet w przypadku niektórych naszych więzień próbują oni podjąć natychmiastowe działania? Słyszeliście to kiedyś? Jeśli facet coś komuś ukradnie, tak naprawdę musi wrócić, stanąć twarzą w twarz z osobą, której ukradł i oddać dwa razy to, co ukradł, 3 razy, 4 razy to, co ukradł tej osobie. Czy to w ogóle dobrze, że musi stawić czoła szkodom, jakie wyrządził innej osobie? Tak.

Mamy teraz poważnych przestępców, takich jak Bernie Madoff. Musiał stawić czoła ludziom, których oszukał, i śmiał się z nich. Mówię więc, że nie ma w tym najmniejszych wyrzutów sumienia. Ale wydaje się, że jest coś w Starym Testamencie, gdzie coś ukradłeś, a potem musiałeś odwdzińczyć się dwudziestoma procentami. Nie mieli więzień. Nie można ich wsadzać do więzień. Zatem jeśli oni coś zrobią i zniszczy to twoją rękę, wtedy ty zniszczysz rękę tej osoby. Zatem sprawiedliwość zostanie wymierzona natychmiastowo, oko za oko, ząb za ząb. Z powodu braku więzień musieli wymierzać sprawiedliwość inaczej.

H. Poligamia [33:19-35:00]

Oto kolejne – prawa dotyczące poligamii. Biblia zawiera przepisy dotyczące poligamii. Powtórzonego Prawa rozdział 21, werset 15: „Jeśli

mężczyzna ma dwie żony i kocha jedną, a drugiej nie”. Poczekać chwilę, czy chcesz mi powiedzieć, że Biblia aprobuje poligamię? Rozdział 21 werset 15 jest napisane, że facet ma dwie żony i jedną kocha, ale nienawidzi drugiej. Czy jest na to jakieś prawo w Biblii? Czy to oznacza, że Bóg aprobuje poligamię? Nie, Bóg stworzył mężczyznę i kobietę, Adama i Ewę. Jednak czy ludzie w tamtych czasach żyli w związkach poligamicznych. Jakub z Rachelą i Leą. Bilha, służebnica itp. Kogo chroni to prawo? Którą żonę chroni? Która żona potrzebuje ochrony? Niekochana żona. Zatem to prawo stanowi, że: „jeśli facet ma dwie żony, należy chronić niekochaną żonę”. Musi ją karmić, musi ją dobrze traktować. Dzieci niekochanej żony również dostają część spadku. Nie można wydziedziczyć niekochaną żonę. Czy to prawo chroni niekochaną żonę? Czy to dobrze?

Cóż, najlepsze jest to, że nie ma poligamii, ale jest napisane, że jeśli istnieje, a w tej kulturze było, to trzeba chronić niekochaną żonę. Takie są prawa dotyczące poligamii.

I. Przepisy dotyczące niewolnictwa [35:01-37:45]

Ten jest podobny. Prawa dotyczące niewolnictwa, rozdział 15, werset 12. Jeśli więc inny Hebrajczyk sprzeda się tobie i będzie ci służył przez sześć lat, co się stanie w siódmym roku? Odchodzi wolny. Zatem tak, w Biblii znajdują się przepisy dotyczące niewolnictwa. Czy to oznacza, że Biblia aprobuje niewolnictwo? Swoją drogą, czy to jest niewolnictwo typu afrykańskiego, pojechać tam, złapać ludzi, wsadzić ich na łodzie, wyciągnąć ich tutaj i wtedy są niewolnikami tej osoby do końca życia? To znaczy, że facet sprzedaje się komuś i na siódmym roku staje się wolny. Dlaczego ktoś miałby się sprzedawać komuś innemu? Dług. W naszej kulturze nazwalibyśmy to służebnością zadłużoną. Czy niektórzy nazwaliby to bankructwem? Innymi słowy, ten facet bankrutuje i nie stać go na wyżywienie rodziny? Czy panował wtedy głód? Kiedy panował głód, nie można było pójść do sklepu spożywczego, nie było co jeść, a twoja rodzina umierała z głodu. Więc sprzedajesz się bogatemu człowiekowi, pomagasz mu

zbierać plony, a potem dostajesz co? Dostajesz jedzenie dla swojej rodziny, więc możesz nakarmić swoją rodzinę. Po sześciu latach możesz zacząć od nowa.

Biblia zawiera prawa dotyczące niewolnictwa, ale chroni niewolnika. Czy to są twarde prawa? Ale przy okazji, czy ich kultura różni się od naszej? Tak. Ale oni postępują inaczej i oczywiście są w błędzie. Czy widzisz w tym ironię? Możemy zasiąść w fotelu sędziowskim. Ironią jest dla mnie to, jak bardzo osądzająca stała się nasza kultura, jeśli nie pasujesz do naszego małego komputerowego świata XXI wieku. Właściwie przez ostatnie lata widziałem, jak uczniowie zacieśniali się i zacieśniali, aż do zeszłego roku, kiedy zapytałem jednego z nich, jaka jest najważniejsza rzecz, jaką wyczytałś ze Starego Testamentu, a on odpowiedział: „Bóg zabija dzieci”. Teraz mówię, że mam nadzieję, że to przejdzie, a wasze myślenie wykracza trochę poza to. Mówię więc, że musicie zmagać się z prawdziwym życiem i Bogiem, który jest większy, niż możecie sobie wyobrazić, i musicie odejść od amerykańskiego sposobu patrzenia na sprawy.

J. Zwierzęta [37:46-41:51]

Leczenie zwierząt to kolejny temat, który jest naprawdę interesujący. W Księdze Powtórzonego Prawa rzeczywiście znajdują się prawa dotyczące zwierząt. Jakie prawa obowiązują zwierzęta? Oczywiście te przepisy nie dotyczą kotów. Mam te wszystkie dowcipy o kotach, ale niektórym osobom nie podobają się.

Przykładem jest rozdział 22 werset 10. Praw dotyczących zwierząt jest naprawdę sporo. Mówi: „Nie oraj wołem i osłem zaprzęgniętym w jarzmo”. Dlaczego jest napisane, żeby nie orać jednocześnie wołu i osła? Czy wół jest zwierzęciem masywnym, czy wół może bardzo dobrze ciągnąć pług, bo jest naprawdę silnym zwierzęciem? Osioł to co? Małe, chude zwierzątko. Na osłach można dobrze jeździć, ale czy w porównaniu z wołem niekoniecznie nadają się do orki? Łączysz osła i wołu, czy to jest prawdziwy problem dla osła? A tak na marginesie, to też jest problem dla wołu, bo wół będzie wykonywał całą pracę,

podczas gdy osioł będzie jechał. Dlatego jest napisane: „nie jarzmuj wołu i osła”, ponieważ jest to niesprawiedliwe w stosunku do żadnego ze zwierząt.

Czy to w ogóle ma miejsce w Nowym Testamencie? W Nowym Testamencie jest napisane: „nie wprzęgajcie się w nierówne jarzmo z niewierzącymi”. Można więc zobaczyć adaptację tego prawa wołu i osła. Paweł w 2 Liście do Koryntian mówi: „Nie powinni się żenić wierzący z niewierzącymi. Nie wprzęgajcie się w nierówne jarzmo”. Następnie stosuje to prawo do tej sytuacji. Więc nie łącz osła z wołem, bo to nie fair w stosunku do żadnego ze zwierząt.

Przejdź do rozdziału 25, wersetu 4, który jest kolejnym interesującym prawem dotyczącym sytuacji zwierząt. Powtórzonego Prawa 25,4 „nie zawiązuj pyska wołowi młóćącemu”. Co się dzieje, biorą łodygi zboża, ścinają pszenicę i wysiewają ją, a wół po niej chodzi. Co robi teraz, kiedy po nim chodzi? Jego stopy miażdżą ziarno. Ma te łuski wokół jądra, jądra są twarde, a łuski nie. Wół po nim chodzi i wyłuska ziarno, a ludzie wyrzucają ziarno w powietrze, a plewy wylatują. Ale wół to ten, który po nim depcze. Czy robiliście kiedyś czarne orzechy włoskie? Jeśli zdobędziesz czarne orzechy włoskie, położysz je na podjeździe i przejeździsz po nich samochodem, a on automatycznie złuska czarne orzechy włoskie. Mam w tym doświadczenie, bo gdy byłam młodsza, ojciec kazał mi to robić ręcznie, a moje dłonie były poplamione na czarno i co roku chodziłam do szkoły. Więc poszedłem z rękami w kieszeni, a potem nauczyliśmy się tej sztuczki polegającej na przejeżdżaniu po nich samochodem. Było naprawdę wspaniale, było jak wół, ale czy wołu trzeba karmić? Tak, trzeba zatankować benzynę do baku. Co to znaczy karmić wołu? To znaczy, że wół wykonuje pracę za ciebie, a gdy wół wykonuje pracę za ciebie, to powinien otrzymać część zboża dla siebie? W stosunku do wołu sprawiedliwe jest tylko to, że jeśli wół wykona całą pracę, otrzyma część pożywienia.

Innymi słowy, masz zwierzęta, czy musisz dbać o swoje zwierzęta. Czy prawo wymaga od Ciebie opieki nad zwierzętami? Tak. Jeśli wykonają swoją

pracę za ciebie, powinni otrzymać część ujęcia dla siebie. To tylko sprawiedliwe. Zatem nawet zwierzęta mają prawa zapisane w Piśmie Świętym – Powtórzonego Prawa 25. Trzy lata temu słyszałem, jak pewna kobieta wygłaszała wykład na temat praw zwierząt w Księdze Powtórzonego Prawa i był on absolutnie genialny. To było po prostu interesujące, te wszystkie prawa dotyczące zwierząt. Czy Biblia, to straszne, ma bardzo wysokie mniemanie o rodzaju ludzkim? Tak. Ale czy Biblia również ma bardzo wysoki pogląd na zwierzęta i ich traktowanie? Tak. To interesujące. Oto kilka praw dotyczących zwierząt.

K. Izrael i Kościół [41:52-47:15]

Oto kilka końcowych pytań dotyczących Kościoła i Izraela. Kościół to nie Izrael. Izrael jest narodem. Czy naród potrzebuje praw dotyczących morderstwa? Czy naród potrzebuje przepisów dotyczących kradzieży? Czy naród potrzebuje praw dotyczących gwałtu? Czy Kościół jest narodem? Kościół nie jest narodem, więc nie wymierza sprawiedliwości i nie ma sądów jako takich w sensie cywilnym. Trzeba więc dokonać rozróżnienia pomiędzy Izraelem a kościołem. Izrael będzie miał pewne prawa, które są prawami nacjonalistycznymi i nie są przeznaczone dla kościoła. Jakie są różnice? Izrael jest narodem; Kościół jest zgromadzeniem lub grupą ludzi, więc jest inaczej. Musisz je rozdzielić.

Jedną z podstawowych rzeczy, na którą zwracam uwagę, jest podstawowa zasada. W wielu z tych praw ich kultura sprzed 3000 lat bardzo różniła się od naszej. Jak zatem wyciągnąć te prawa z Księgi Powtórzonego Prawa i zastosować je do dnia dzisiejszego? Swoją drogą, czy Paweł zastosował je w Nowym Testamencie? Czy ktoś pamięta, że „nie zawiąż pyska wołowi młóćącemu”? Czy w Nowym Testamencie odnosi się to do kogoś, kto dla ciebie pracuje, czy powinien go karmić i się nim opiekować? Czy powinien płacić osobie wykonującej usługę godziwą pensję? Tak jak nie zakłada się wołu kagańca, tak osoba wykonująca za ciebie pracę powinna otrzymać jej część. Tak więc w Nowym Testamencie zastosowano się do starszych kościoła, mówiąc, że jeśli

pracują dla kościoła, należy im się wynagrodzenie. Szukasz więc podstawowych zasad.

Jakie są podstawowe zasady rozwodu? Co Jezus powiedział na ten temat? Jaki jest związek kultury z prawem? Jezus powiedział, że Bóg pozwolił na rozwód ze względu na zatwardziałość serca. Czy Bóg akceptuje rozwód? Nie. W Malachiaszu Bóg mówi, że nienawidzi rozwodów. A jednak pozwolił na to ze względu na zatwardziałość ich serc. Gdyby nie pozwolił na rozwód, co by zrobili? Zabiliby się nawzajem.

Czy dzieje się tak aż do dzisiaj? Właśnie o tym myślałem, pamiętasz tę sprawę w Tennessee? Ta kobieta mówiła, że ten facet narzeka na jej przypalone jedzenie, więc wzięła strzelbę kal. 12, facet był w łóżku, bam bam, strzela temu facetowi w plecy, kiedy on jest w łóżku, bo przypaliła jedzenie, a on powiedział coś o tym To. Tak więc w małżeństwie jest konflikt i jeśli nie pozwolicie na rozwód, ludzie będą się zabijać, tak jak to się dzieje do dziś.

Nie oznacza to jednak, że Bóg aprobuje rozwód. Trzeba przyjrzyć się podstawowej zasadzie. Czy małżeństwo powinno być miejscem miłości i harmonii między dwojgiem ludzi? Tak, ale nie zawsze tak jest. Trzeba przyjąć realistyczną pozycję, inaczej będą się pozabijać. Jeśli hałas będzie tak wysoki, pozwól im się rozwieść. Jaka jest podstawowa zasada? Lepiej się rozwieść niż umrzeć. Zatem prawo jest ustanawiane nie dlatego, że on lubi rozwody, ale ze względu na leżącą u jego podstaw zasadę wartościowania życia.

Ten jest dla mnie nowy. Prawo jest sygnałem wartości, prawo pokazuje, co Bóg aprobuje i co ceni. Jeśli masz dwie żony w sytuacji poligamicznej, po kogo Bóg staje po kochanej czy niekochanej żonie? Czy Bóg chroni słabszego? Czy byłaby to podstawowa zasada: czy Bóg chroni słabszego, niekochaną żonę? Bóg ustanawia te prawa, które pomagają chronić biednych i cierpiących. Pełno tego jest w Księdze Powtórzonego Prawa.

Zatem prawo jest bardziej sygnałem wartości niż to, że są to wymogi prawne, muszą to zrobić, muszą zabijać fałszywych proroków i bałwochwalców.

Jest to wyznanie wartości mówiące, że bałwochwalcy i fałszywi prorocy są naprawdę źli i Bóg ich nie lubi.

Izrael to nie Ameryka. W Ameryce są więzienia, więc możemy rozwiązać niektóre problemy związane ze sprawiedliwością, wsadzając ludzi do więzień. Swoją drogą, ilu z was wolałoby otrzymać natychmiastową sprawiedliwość, niż pójść do więzienia? Czy byłoby lepiej zażyć lekarstwa i mieć to za sobą, niż siedzieć w więzieniu przez 2 lub 3 lata, 4 lub 5 lat, 10 lat? Należy więc o tym pomyśleć w kontekście tego, jak sprawiedliwość jest rozdzielana. Nie jestem pewien, czy więzienie jest zawsze tak sprawiedliwe i humanitarne, jak nam się wydaje.

Oto niektóre z rzeczy, które powodują dreszcze w naszych kościach. Nie mówię, że mam rozwiązania na wszystkie z nich, chcę tylko, abyście spojrzeli na niektóre z tych rzeczy i powiedzieli: „Wow, jest tu wiele do przemyślenia”.

L. Stary Testament i zmiana [47:16-48:54]

Czasami sama Biblia ze sobą koliduje. Czy w Starym Testamencie Żydzi mieli jeść szynkę? Mieli zjeść homara? Czy mieli jeść sumy? W Starym Testamencie mają jeść koszernie. Czy w Nowym Testamencie powiedziano nam, że nie musimy jeść koszernej żywności? Nie jesteśmy Żydami, nie musimy już jeść koszerności. W 15 rozdziale Dziejów Apostolskich dochodzi do kolizji, w której Piotrowi każą wstać i zjeść rzeczy, które nie są koszerne. Bóg mówi: „Nie, Piotrze, ci goście to poganie, którzy przychodzą teraz do kościoła i poganie nie muszą jeść koszerności i jest to w porządku”. Mamy więc do czynienia ze zderzeniem Starego i Nowego Testamentu. Nowy Testament mówi, że czas na zmiany, nie muszą jeść koszernie i nie trzeba ich obrzezać. I wszyscy poganie Boży powiedzieli: „Amen”.

Czy widzisz, co mówię? W przypadku niektórych z tych rzeczy z biegiem czasu również zachodzą zmiany, więc musisz zadawać pytania rozwojowe.

To była dość trudna sprawa i nie twierdzę, że rozwiązaliśmy wszystko, ale jedną rzecz, którą rozwiązaliśmy, jest koniec Powtózonego Prawa. Księga

Powtórzonego Prawa jest cudowną księgą; jest to księga odnowienia przymierza, w której Mojżesz daje przywództwo Jozuemu i on odnawia przymierze.

Podsumowuje to, ustanawia instytucje dla Izraela w przyszłości. Kochaj Pana, Boga swego, całym swoim sercem, duszą i umysłem, więc to wielka sprawa.

M. Wprowadzenie do Jozuego [48:55-51:09]

Następnie chcę udać się do Joshuy, będziemy mieli kilka map i skonfigurujemy to. Jozue wiąże się z zdobyciem Ziemi Obiecanej. Wy będziecie rzeką Jordan, ja jestem Morzem Martwym, a to jest kraj Izrael, a wy jesteście Morzem Śródziemnym. Chcę więc ustalić geografie tutaj, w tej klasie. Jozue zabierze lud do Ziemi Obiecanej. Przyjrzymy się trzem zwyczajom, dwóm problemom, a następnie kwestii wojny.

Najpierw omówmy naturę i zmianę liderów. W Księdze Jozuego jest mowa o zmianie przywództwa; przejście następuje od Mojżesza do Jozuego. Zawsze, gdy następuje zmiana na stanowisku kierowniczym, mogą pojawić się problemy. Czy pewni ludzie będą lojalni wobec starego przywódcy? Czy nowy przywódca zrobi to dokładnie tak, jak zrobił to stary przywódca? Nie. A tak przy okazji, czy chciałbyś być Jozuem? Czy Mojżesz był tym człowiekiem? Napisał pięć ksiąg Biblii, udaje się na górę Synaj i schodzi z Dziesięcioma Przykazaniami. Mojżesz rozmawia z Bogiem twarzą w twarz.

Teraz pojawia się Jozue i musi zająć miejsce Mojżesza. Czy chciałbyś wejść w takie buty? To są duże buty. Joshua ma wiele do wypełnienia. Zatem teraz, gdy w Księdze Jozuego następuje zmiana przywództwa, na początku zobaczymy dużo tego. Ale odkrywasz, że Bóg jest zawsze obecnym bohaterem. Że w rzeczywistości to nie Mojżesz, ale to obecność Boga rozdzieliła Morze Czerwone, to Bóg dał prawo na Synaju. Zatem masz to, że Bóg przyjdzie i powie: „Teraz Jozue, tak jak byłem z Mojżeszem, tak będę z tobą”. Bóg był wszechobecnym bohaterem. Zatem teraz Bóg będzie, że tak powiem, przywódcą i skoro prowadził przez Mojżesza, może prowadzić przez Jozuego. Zatem uwaga podczas zmiany przywództwa musi być skupiona na Panu.

N. Potrzeba zachęty przywódcy [51:10-53:08]

Czy przywódcy naprawdę kiedykolwiek upadają? Czy Mojżesz, Mojżesz, człowiek, kiedykolwiek zszedł na dół? Do tego stopnia, że powiedział: „Boże, zabierz mi życie, jeśli tak masz zamiar mnie traktować”. Mojżesz naprawdę się zdenerwował i zszedł. Zobaczycie, że dzieje się to także w przypadku Eliasza. Wielu przywódców Starego Testamentu naprawdę upadnie. Jeremiasz pisze Księgę Lamentacji, która mówi wszystko. Wielu z tych chłopaków naprawdę się przygnębia. Bóg przychodzi do Jozuego i spójrz, co mówi. To trochę zabawne. Myślę, że to będzie nasz następny punkt.

Zobacz, co mówi. „Nikt nie będzie mógł się przeciwstawić tobie, Jozue, przez wszystkie dni twojego życia. Jak byłem z Mojżeszem, tak będę z tobą. Nigdy Cię nie opuszczę ani nie opuszczę. Czy to piękne stwierdzenie? „Nigdy cię nie opuszczę ani nie opuszczę”. Bóg mówi do Jozuego: „Immanuelu, będę z tobą”. Ale potem mówi: „Bądźcie silni i bardzo odważni”. Bóg będzie mówił Jozuemu „bądź silny i odważny” wiele razy. Wydaje mi się, że Joshua miał pewne wątpliwości związane z przejściem roli lidera. Bóg mu mówi: „Bądź silny i bardzo odważny, bo poprowadzisz ten lud do odziedzczenia ziemi, którą poprzysiągłem ich przodkom, że im ją dam”. Następnie mówi to jeszcze raz : „Bądźcie silni i bardzo odważni, i pilnie przestrzegajcie całego prawa, które dał wam mój sługa Mojżesz”. Następnie, jeśli zejdziesz do wersetu dziewiątego, on powie ponownie: „Czyż ci nie rozkazałem? Bądź silny i bardzo odważny.” Więc Bóg mówi do Jozuego, nie wiem, ile razy tutaj: „bądź silny i odważny”. Najwyraźniej Jozue potrzebował zachęty i Bóg mu ją da, aby powiedział mu, aby był silny i odważny, gdy będzie prowadził swój lud.

O. Porównanie Mojżesza i Jozuego [53:09-56:27]

Czy ludzie porównują starego przywódcę z nowym przywódcą? Czy byliście kiedyś w kościele, gdzie nowy pastor był porównywany ze starym pastorem ? Ten facet jest lepszy, ten jest gorszy. Ten facet zrobił to w ten sposób, my zawsze robiliśmy to w ten sposób, a to jest nowy, inny sposób.

Co ciekawe, sam Bóg powiedział, Jozue, „jak byłem z Mojżeszem, tak będę z tobą”. Sama Biblia ustanawia takie porównanie: zarówno Jozue, jak i Mojżesz rozdzielili wody na początku swojej służby. Mojżesz rozdziela Morze Czerwone, a Jozue rozdziela rzekę Jordan. Nie rozdziela go, ale wody opadają, a on przechodzi przez rzekę Jordan. Kiedy przekraczali wodę, Morze Czerwone lub Morze Trzcinowe, Jozue będzie przechodził przez wodę i w rozdziale czwartym, wersecie czternastym, pojawia się rzeka Jordan. Przechodzą przez rzekę Jordan po suchym terenie.

Bóg zatwardza serce faraona wobec Mojżesza. W Jozue Bóg zatwardza serce Kananejczyków. Dlatego Kananejczycy stawiają opór. W ten sposób Bóg zatwardził serca wrogów Mojżesza i Bóg zatwardził serca wrogów Jozuego.

To jest interesujące: myślę, że to było w Księdze Wyjścia 17, Mojżesz wyrusza na bitwę, a Mojżesz trzyma włócznię, a kiedy podnosi włócznię, co się dzieje? Wygrywają i czy pamiętasz, że jego ręka się męczy, włócznia opada, a potem przegrywają? Aaron i Hur trzymają jego ręce w górze. Zatem tych dwóch facetów trzyma ramiona Mojżesza w górze i wkrótce się zmęczą, więc co robią? W końcu podpierają skały pod rękami Mojżesza, aby utrzymać włócznię w górze. Jozue również wyrusza na bitwę i zgadnijcie, co robi? Podtrzymuje oszczep i wygrywają dzień. To jest to samo, co zrobił Mojżesz. Utrzymaj oszczep i odnieś zwycięstwo. Dostajesz to samo: Mojżesz zrobił to, trzymając oszczep, aby ogłosić zwycięstwo, podobnie jak Jozue.

Oto kolejny. Ich zwycięstwa są zestawione obok siebie. Myślę, że jest to w dwunastym rozdziale Księgi Jozuego. Tutaj są wymienione zwycięstwa Mojżesza, a następnie tutaj są wymienione zwycięstwa Jozuego. Ustawiono je obok siebie, aby je porównać, i interesujące jest to, że są tam równoległe.

Na koniec, i to też jest naprawdę ładne, Mojżesz widzi anioła Pańskiego. Gdzie Mojżesz po raz pierwszy spotkał anioła Pańskiego? W płonącym krzaku. Mojżesz widzi płonący krzak, podchodzi i mówi: „Och, spójrz na ten płonący krzak”. Podchodzi do płonącego krzaka i co mu każe anioł Pański? „Zdejmij buty,

jesteś na świętej ziemi”. Zatem Mojżesz mówi: „krzak płonący, krzak gadający. Jak masz na imię?” I mówi: „Jestem, który jestem”. Jozue spotyka anioła Pańskiego. Podchodzi i anioł Pański mu mówi: „Zgadnij co?” „Zdejmij buty, jesteś na świętej ziemi”. Podchodzą więc obaj do tego anioła Pańskiego i obaj zdejmują sandały, gdyż są na świętej ziemi. Próbuję więc powiedzieć, że wydaje się, że istnieje podobieństwo pomiędzy Mojżeszem i Jozuem, które widać we wczesnych rozdziałach Księgi Jozuego.

P. Cały Izrael razem: jedność [56:28-58:43]

A teraz kilka rzeczy w tle: to wyjątkowy czas w historii Izraela. Cały Izrael jest razem. To trochę jak wczesna Ameryka, gdzie wszyscy ludzie są Amerykanami i wszyscy byli razem. Jeśli spojrzysz na George’a Whitefielda przechadzającego się tam i z powrotem po wybrzeżu, to jedną ze wspaniałych rzeczy, których dokonał Whitefield, było połączenie trzynastu kolonii przy wsparciu jego sierocińca w Gruzji. Mieszkańcy Massachusetts przyczynili się do rozwoju Gruzji, a mieszkańcy Connecticut przyczynili się do Gruzji. Pojechał do Filadelfii, a Benjamin Franklin zobowiązuje się. Mamy więc George’a Whitefielda podróżującego w górę i w dół wschodniego wybrzeża, łączącego stany. W tym momencie zmagali się ze swoją tożsamością.

Na początku miałeś podobny problem z Izraelem. To będzie jedyny raz, kiedy będą razem. Izrael podzielił Północ i Południe, tak jak Ameryka podczas wojny domowej. Czy ktoś pamięta, że dwa i pół plemienia osiedliło się w Transjordanii, a pozostałe dziewięć i pół plemienia weszło do ziemi obiecanej? Byli Ruben, Gad i połowa pokolenia Manassa, którzy osiedlili się w Jordanii. Kiedy więc Jozue przechodzi przez rzekę Jordan, czy te plemiona chcą iść, czy mówią: „Mamy już naszą ziemię. Nie będziemy tam jechać i walczyć za was, mamy już naszą ziemię. Zatem dzieje się tak, mówi im Jozue, ile kamieni zbierają, kiedy idą przez rzekę? Dwanaście kamieni. Te dwanaście kamieni symbolizuje dwanaście pokoleń. Czy Ruben, Gada i połowa pokolenia Manasses, mając swoje terytorium, muszą przepłynąć się przez rzekę Jordan i walczyć o przejęcie tej ziemi? Tak, robią to.

Potem pozwolono im wrócić do domu. To jest czas, kiedy cały Izrael jest razem i wyrusza do bitwy. Zatem Ruben, Gad i połowa pokolenia Manassesa muszą przepłynąć się przez rzekę Jordan, aby pomóc pozostałym dziewięciu i pół plemionom.

P. Znaczenie Jerycha [58:44-60:05]

Dlaczego zdobycie Jerycha było tak istotne? Zbliżamy się do kilku map, o których chcę, żebyście zwrócili na to uwagę. Czy Jerycho to coś wielkiego? Mamy nawet piosenkę „Joshua fit the Battle of Jericho”, którą śpiewano w szkołach. Ale nie można tego już śpiewać w szkole, ale może w kościele. Czy to rodzaj ironii? Czy można to już śpiewać w szkołach publicznych? Niektóre szkoły nadal to robią, ale kiedy zaczynasz robić rzeczy quasi-religijne, wpadasz w różnego rodzaju kłopoty. Ludzie teraz wariują w tej kulturze. Tolerancja?

Gdzie znajduje się Jerycho? Położenie Jerycha jest niezwykle ważne. Czy pierwszy mecz w sezonie jest czymś wielkim, jeśli uprawiasz sport? Pierwsza gra w pewnym sensie ustala tenor. A więc to jest ich pierwsza bitwa w Ziemi Obiecanej pod Jerychem. To twój pierwszy mecz w sezonie. Jaka jest jego lokalizacja?

R. Mapa: Przegląd geografii [60:06-65:30]

Oto lokalizacja. Pozwólcie, że zwrócę uwagę na pewne rzeczy w kontekście tej mapy. Czy widzisz tę ścianę gór tutaj, schodzącą w dół, a tutaj jest kolejna ściana gór? Czy wiesz, co to jest tektonika płyt? Masz te dwie płyty kontynentalne i te dwie płyty spotykają się tutaj. Stało się tak, że płyty się rozeszły, rozeszły się i opadły. To, co się tutaj wydarzyło, to w zasadzie pozostawienie tego obiektu, który znajduje się 400 metrów poniżej poziomu morza, czyli najniższego miejsca na powierzchni ziemi poniżej poziomu morza. Cała woda trafia do Morza Słonego lub Morza Martwego, jak ona się wydostaje? Odparowuje i pozostawia pozostałość. Dlatego zawiera 33% soli. Stało się tak, że dwie płyty się rozdzieliły, jedna jest tutaj, a druga tutaj. To jest w kanionie, czyli w tak zwanej Dolinie Rift, więc mamy tutaj 10, 20 mil długości. To kanion

między miejscem, w którym rozdzieliły się te dwie płyty. Biegnie pomiędzy Jeziorem Galilejskim, aż do Zatoki Elat, w dół do Morza Czerwonego i w dół do Afryki. Te dwie płyty rozłączają się i możecie to zobaczyć tutaj.

Mojżesz będzie tutaj, na górze Nebo. Izraelici obozują właśnie tutaj, na równinach Moabu. Mojżesz umrze tutaj, na górze Nebo. Następnie Jozue sprowadzi ich w dół klifów i przeprawi się przez rzekę Jordan. Przejdą przez rzekę Jordan po suchej ziemi, a Jerycho będzie właśnie tutaj. Czy Jerycho jest w kanionie czy w górach? Znajduje się w kanionie, około 250 metrów poniżej poziomu morza. Czy w kanionach będzie gorąco? Czy ktoś zna Dolinę Śmierci? Czy w kanionie będzie gorąco, bardzo gorąco? Latem jest tam przez cały czas 120 osób. Jerycho ma ogromne źródło, które tryska, myślę, że to 10 000 galonów wody na godzinę lub dzień. Po prostu wypompowuje całą tę wodę. Pytanie, czy na pustyni jest naprawdę gorąco, czy potrzebujesz wody? Czy to będzie naprawdę ważne miejsce? Kiedy będziesz szedł przez pustynię, złapiesz wodę tutaj, w Jerychu, a potem udasz się do Jerozolimy. Czy zauważyłeś, że Jerycho i Jerozolima są w pewnym sensie na tym samym poziomie? A tak przy okazji, czy zauważyłeś szczyt Morza Martwego, który jest jakieś 3 lub 4 mile stąd stąd do tego miejsca, od szczytu Morza Martwego do Jerycha?

Teraz chcę tylko narysować dla niej kilka rzeczy, np. To tak zwana Droga Królewska w Jordanii. Zasadniczo szło od Mezopotamii aż do Arabii, aż do szlaków przyprawowych. Kiedy zajmowali się handlem przyprawami, podróżowali Drogą Królewską. To jest dla was jak Trasa 1. Czy trasa 1 prowadzi w górę i w dół Ameryki Północnej? Wiesz, o czym mówię, trasa nr 1. To główna autostrada, nazywana Trasą Królewską w Transjordanii, na wschód od rzeki Jordan.

Potem masz kolejnego na wybrzeżu. Ten na wybrzeżu jest jak Rt. 95. Czy robisz Rt. 95, w górę i w dół wybrzeża? W dół do Nowego Jorku. Zawsze chodź po Nowym Jorku. Masz Rt. 95 idzie w górę. W ten sposób nazywa się to Autostradą Przybrzeżną lub Via Maris [Drogą Morską]. Jeśli masz towar w

Egipcie i chcesz go przewieźć, co robisz? Jedziesz autostradą Coastal Highway. Więc to tak jak Rt. 95 to jak Rt. 1.

Jak uzyskać formularz Rt. 1 do Rt. 95 lub od Rt. 95 do Rt. 1? – Jerycho. Czy można tędy przejść? Nie możesz tędy przejść, bo trafiłeś do Morza Martwego. Czy chcesz tędy przejść? Nie, nie chcesz tędy przechodzić, to wszystko jest pustynią. Chcesz tu podejść, złapać drugiego i iść na górę. Czy Jerycho będzie na szlaku handlowym? Swoją drogą, to jest zachód, to jest wschód. Czy Jerycho leży na głównym szlaku handlowym ze wschodu na zachód. Nie północ-południe, ale szlak handlowy wschód-zachód, łączący dwie autostrady NS. To prawie jak H. Każdy, kto przejdzie tędy, przejdzie przez Jerycho.

A teraz spójrzmy na to z innego punktu widzenia. Odwróć głowę na bok, to jest Morze Martwe. To właściwie zdjęcie satelitarne, pozwólcie, że wcisnę kilka przycisków. Tutaj w górze jest góra Nebo, tutaj umiera Mojżesz. To tutaj Izraelici obozują na równinach Moabu. Mojżesz umiera na górze Nebo. Jozue zamierza przekroczyć rzekę Jordan. Czy widzisz rzekę Jordan, ciemny obszar schodzący do Morza Martwego? Przekroczą rzekę Jordan i uderzą w Jerycho. Właśnie tam będzie zlokalizowane Jerycho. Zatem Jerycho znajduje się tuż obok klifów. To jest na północ w stosunku do Morza Martwego, kilka mil. Możesz to zobaczyć? Czy ktoś kiedykolwiek słyszał o Qumran, zwojach znad Morza Martwego? Można je znaleźć właśnie w tym obszarze tutaj i w północno-zachodnim krańcu Morza Martwego.

S. Wirtualna Panorama Jerycha [65:31-75:00]

Czy nie byłoby miło, gdybyśmy mogli pojechać do Jerycha? Dlaczego tego nie zrobimy. Następnie chciałbym zabrać cię do Jerycha. Muszę jednak zmienić rozdzielczość ekranu, żeby wyglądała lepiej. Więc proszę o trochę cierpliwości.

Chcemy jechać do Jerycha i oto jesteśmy w Jerychu. Czy mówiłem już o tym, czym jest tell w tej klasie? Tell to kopiec cywilizacji, warstwa po warstwie cywilizacji, jak tort warstwowy. Czy widzisz ? To jest Jerycho, tutaj. Nazywa się to opowieścią o Jerychu. Czy jest to warstwa po warstwie cywilizacji? Sięga 8000

lat p.n.e. To jedno z najstarszych miast na świecie. Swoją drogą, kiedy to się zaczęło, było na parterze. Czy widzisz, że nie jest on na poziomie gruntu, teraz ma około 75 stóp wysokości? Czy widzisz, że zostało zbudowane? Ludzie zaczynają wyrzucać śmieci na ulice. Co się dzieje, że robisz to przez 100 lat? Miasto zaczyna się podnosić. Więc to się stało. A więc to jest Jerycho. Teraz chcę zwiedzić Jerycho. Te same rzeczy, które robisz w tym przypadku, to te same techniki, których używasz w Get Lost in Jerusalem, który jest teraz dostępny online. Pamiętajcie, że powinniście przejść się przez Jerozolimę.

Tak czy inaczej, chodźmy zwiedzać. Czy widzisz na mapie, że możesz najechać na te punkty i możesz zobaczyć rzeczy z boku tutaj. Tak czy inaczej, chodźmy tutaj, żeby zobaczyć. Teraz możesz zobaczyć, że to Jerycho z boku i jeśli użyjesz klawisza Shift, możesz faktycznie powiększyć, co jest całkiem przydatne. Potem możesz się rozejrzeć i pójść w ten sposób i zobaczyć całe miasto Jerycho. Widzisz tutaj, że mają jeden z tych wagonów gondolowych i jedziesz prosto pod klif. Jeśli zapłacisz kilka dolarów, możesz udać się na Górę Kuszenia, gdzie Chrystus był kuszony na tej górze. Rozejrzyjmy się, pokażę ci Górę Kuszenia, pozwól, że się trochę wycofam, tam jest nasz samochód. Pozwólcie, że cofnę się trochę i wtedy tutaj, czy widzicie tę górę tam w górze? Czy widzisz, że na szczycie tego klifu znajduje się klasztor? Wygląda jak twierdza, ale to klasztor. Mieszka tam grupa mnichów, nazywa się ją Górą Kuszenia. To tam rzekomo zabrali Jezusa. Pamiętajcie, że Szatan zabrał Go na wysoką górę, aby pokazać mu wszystkie królestwa świata, kłaniajcie się i oddajcie mi pokłon, to jest to miejsce. Wierysz w to? Nie, nie myślałem tak. Nikt w to nie wierzy, z wyjątkiem mnichów, którzy tam są. Więc to jest rzekomo Góra Kuszenia.

Dawno, dawno temu wspiałem się na te klify i przeszedłem przez pustynię za tymi klifami około 20 mil, ale opowiem wam tę historię później, kiedy będziemy rozmawiać o mieście Aj na pustyni jadącym do Gibeon. Wróćmy do Jerycha. Zamierzam zawrócić do Jerycha. Możesz zobaczyć, jak to wygląda na

dole. Czy jest dość pustynnie ? Tam na dole widać ich domy. A jeśli to zrobisz, obejrzyj to. Obejrzyj to. Czy ktoś ma zawroty głowy?

Jedziemy do Jerycha na górę. Zabiorę cię na bok, żebyśmy mogli obejrzeć rów, będziesz mógł zobaczyć, gdzie archeolodzy kopali. To jest miejsce, gdzie wykopali. Pamiętasz, jak mówiłem chodzi ci o warstwę spaloną? Jest warstwa spalona. Czy widzicie spaloną warstwę? Rzeczywiście widać, że ma około 6 cali szerokości. Widać, że ogień poplaścił ziemię na czarno. Nazywa się to „warstwą spalania”. Jeśli skreślisz w dół, będzie to wał prowadzący do Jerycha. Czy widzisz, co tu zrobili archeolodzy? Archeolog wykopał rów, przeszli przez niego, wykopali i sklasyfikowali cały materiał, który z tego wykopu wydobyli. Nie robią już tego kopania rowów. To stara technika, której Niemcy używali, zdaje się, w 1933 roku. Ale jeśli tu wrócisz i spojrzysz w górę, zobaczysz, że jest tu ściana. Odebyła się wielka debata na temat tego muru, czy był to wczesny brąz, późny brąz, czy też żaden brąz. Trwa wielka dyskusja na temat murów Jerycha. Czy słyszałeś, że odkryli, że runęły mury Jerycha? Jeśli przyjąć stanowisko Kenyona, powiedzą, że nie ma ścian. Właśnie słyszałem, jak pewna kobieta debatowała na ten temat i stwierdziła, że Biblia się myli. Archeologicznie twierdzi, że o godzinie 12:00, kiedy Mojżesz wchodził do Jerycha, nie było murów. Nie było tam żadnych murów, więc Biblia się myli. To tylko mity i legendy, archeologia to potwierdza. A teraz powiedz, co z badaniami Bryanta Wooda na tej stronie, kiedy twierdzi, że Biblia ma rację. Swoją drogą, czy archeologia jest zawsze taka sama, czy też zmienia zdanie co 10, 20 lat? Oto przykład niektórych ścian.

Jest jeszcze jedno miejsce, do którego chcę pojechać. Teraz widzisz, jak możesz to obsługiwać, kiedy się obrócę, a ikona zmieni się w strzałkę. Kiedy zmieni się w strzałkę, mogę tam kliknąć, a kiedy tam kliknę, przejdę tam. Więc teraz jesteśmy tam na górze. Teraz spoglądamy wstecz na te ściany, na które patrzyliśmy wcześniej. Możesz poruszać się po witrynie. Mam zamiar oszukiwać. Przy okazji, jeśli nie wiesz, na co patrzysz, możesz kliknąć to. Pojawia się i przekazuje informacje o tym, co widzisz.

Więc mam zamiar wybrać się tutaj w góry. Pójdę tutaj, na tę stronę. Czy widzisz, że to jest wieża? Nazywa się to wieżą neolityczną, pochodzi z około 8000 lat p.n.e., czyli z nowej epoki kamiennej. Czy Jerycho jest jednym z najstarszych miast na świecie? Naprawdę stary i głównie z powodu źródła wody. Oto naprawdę starożytna wieża. Czy widzisz tutaj kawałek kamieni, jak są wykonane z cegły mułowej? Budowali ściany z cegły mułowej, tę cegłę widać tutaj. Cóż, wynosmy się stąd. Czy widzisz jak to działa? Możesz się rozejrzeć. Jeśli chcesz pomniejszyć, możesz nacisnąć klawisz Shift i możesz powiększyć, aby to sprawdzić. Jeśli naciśniesz klawisz sterujący, pomniejszysz. Wskoczę z powrotem na mapę i zejdę tutaj, a jeśli jesteś turystą, to właśnie to zobaczysz. Widzisz tam przewody? Mają liny, które zabiorą cię gondolami na Górę Kuszenia. Czy to coś obrzydliwego? Powinieneś chodzić i być częścią tej ziemi na piechotę.

Ale zawsze robię to, bo to moje ulubione, bo, cóż, jest tu mój przyjaciel. Widzisz, czy on się uśmiecha? On się uśmiecha. Wiesz, że jest szczęśliwym wielbłądem. A widzisz, że ma pełny nos? Mówisz: „Hildebrandt, o czym ty mówisz?” U wielu wielbłądów zobaczysz, że mają wyrwane nozdrza. Robią to i jest to okrucieństwo wobec zwierząt. Czy wielu wielbłądom ma wyrwane nosy? Ludzie są tam naprawdę okrutni dla wielbłądów. Ale czy wielbłądy też są naprawdę zabawne? To rodzaj ulicy dwukierunkowej. Możesz zobaczyć, jak dobrze zadbane o tego wielbłąda, patrząc na jego nos. Ale ten facet chciał za dużo, więc nie pozwoliłem żonie na to. Facet na Synaju pozwolił jej wejść na górę, po prostu złapał ją za nogę i tylko tyle mnie to kosztowało.

To tutaj jest Restauracja Temptation, jest to Góra Kuszenia, gdzie Chrystus był kuszony. To jest Jericho i ktoś właśnie powiedział mi coś naprawdę złego. Wesley był tam niedawno, a całego hotelu już nie ma. Zniszczyli więc cały hotel. To naprawdę smutne.

To jest Jericho. Czy dajesz ci to pojęcie, jak to działa? Będziesz miał Jerozolimę i będziesz mógł zwiedzać Jerozolimę. Pozwólcie, że wrócę do mojego zwykłego postanowienia.

T. Rachab i Jerycho [75:01-83:58]

Powrót do Jerycha. Będziemy rozmawiać o prostytutce Rachab i niektórych rzeczach, które się z nią dzieją. Księga Jozuego, rozdział 2, pozwólcie, że przeczytam tylko początkowe wersety o Rachab. Ona jest nierządnicą z Jerycha. Jest tam napisane: „Wtedy Jozue, syn Nuna, wysłał potajemnie dwóch szpiegów z Szittim i powiedział: „Idźcie po tę ziemię, zwłaszcza do Jerycha”. Poszli więc i weszli do domu nierządnicy imieniem Rachab ”. Po co mieliby chodzić do domu prostytutki kananejskiej? Czy dostęp do wejścia i wyjścia byłby łatwy? Czy wiedziałaby o wszystkim, co dzieje się w mieście? Czy byłaby dobrą osobą do rozmowy, jeśli jesteś szpiegiem? Wchodzą więc, ona jest prostytutką kananejską, i tam zostają. Królowi Jerycha powiedziano: „Oto niektórzy z Izraelitów przybyli, aby szpiegować naszą ziemię. Zatem król Jerycha powiedział do Rachab: Wyprowadź Izraelitów, którzy weszli do twojego domu, ponieważ przybyli, aby przeszpiewać całą ziemię. Ale kobieta zabrała dwóch mężczyzn i ukryła ich. Powiedziała: „Tak, ci mężczyźni przyszli do mnie, ale nie wiedziałam, skąd przyszli”. Pytanie, czy to bezcelne kłamstwo? Czy gdy tylko ci goście powiedzieli dwa słowa, wiedziałaby, skąd pochodzą i że są Żydami, a nie Kananejczykami? Czy istnieją różnice dialektyczne, o których każdy wiedziałby dokładnie. Mówię: „Pójdę po gotówkę do Bostonu”. Gdy tylko powiem „cah ” lub „miałem dobry pomysł ”. Pytanie, czy wiesz, że jestem z Bostonu, jeśli powiem „ider ”? Wstawiają nawet „r” w „larw ”, doprowadza mnie to do szału, nawet nie potrafię tego wymówić.

Ale jeśli powiem: „Wszyscy przyjdziecie dziś wieczorem do mojego domu”. Właśnie zszedłem pod Masona Dixona. Moja żona zawsze bardzo się na mnie złościła, bo mówiła: „Nie uczę moich dzieci tak mówić”, bo byliśmy w Tennessee. Ale podobał mi się sposób, w jaki ludzie tam rozmawiali. Są naprawdę zrelaksowani. Ale to jest na taśmie i prawdopodobnie zostanę ukrzyżowany. Moja żona jest prawdziwą filologką angielską, mówi po angielsku poprawnie... ly .

Rachab ukrywa dwóch szpiegów i co potem mówi królowi? To naprawdę fajne. Mówi: „Byli tutaj, ale wrócili. Jeśli pobiegniecie za nimi, szybko możecie ich złapać. Wysła ich więc na polowanie na dzikie gęsi. Swoją drogą, czy Rachab okłamała ludzi króla? Co ci to przypomina, kto kłamał, aby chronić czyjeś życie, a Bóg to pochwalił i pobłogosławił? Położne w Egipcie. Masz Żydów w piwnicy? Nie, poszli tą drogą. Swoją drogą, czy Bóg pochwała Rachab? Całe miasto jest zniszczone, a kto zostanie oszczędzony? Rachab. Czy Rachab cieszy się uznaniem Boga? Nie tylko zostaje oszczędzona, ale do jakiego rodu trafia Rachab, kananejska prostytutka? Jezus'. Kiedy jesteś w pierwszym rozdziale Ewangelii Mateusza i przeglądasz genealogię, widzisz Abrahama, Izaaka i Jakuba, i wszystko idzie w dół, i znajdujesz Rachab, kananejską prostytutkę w linii Mesjasza.

Próbuję tylko powiedzieć, że na wojnie można używać oszustwa, tak samo jak w koszykówce, gdy rzuca się podróbką. Jest to akceptowane w kontekście wojny. Generałowie próbują się nawzajem oszukiwać. Oszukuje ich i czy uszło jej to na sucho? Uchodzi jej to na sucho.

A teraz co się stanie? W rozdziale 2 znajduje się wspaniałe stwierdzenie. Posłuchajcie, co powiedziała Rachab: „Zanim szpiedzy położyli się na noc, wyszła na dach i powiedziała do nich: «Wiem, że Jahwe dał wam tę ziemię». [Zauważ, że używa imienia Jahwe] i spadł na nas wielki strach przed tobą. Aby wszyscy mieszkańcy tego kraju topnieli ze strachu przed tobą. Słyszeliśmy, jak Jehowa wysuszył wody Morza Czerwonego”.

Czy wiedziała o przeprawie przez Morze Czerwone? Skąd mogła to wiedzieć? Kiedy kupcy wyszli z Egiptu, przynieśli tę historię prosto do Jerycha? Przechodzą obok. Czy ona zna te sklepy? Mówi szpiegom. Szpiedzy nie mówią jej o przeprawie przez Morze Czerwone. Mówi szpiegom: „Wiemy, co uczynił wasz Pan, wysuszając Morze Czerwone. I to, co uczyniliście Sichonowi i Ogowi, dwóm królom Amorytów na wschód od Jordanu, których doszczętnie wytępiłście. Kiedy o tym usłyszeliśmy, nasze serca się stopiły, a przez was wszystkim zabrakło

odwagi. Jahwe, twój Bóg, jest Bogiem na niebie w górze i na ziemi poniżej”. Czy to lepsze stwierdzenie niż większość Żydów? Więc ona idzie dalej i mówi: „Proszę, przysięgnij mi na Jehowę, że okażesz dobroć mojej rodzinie, ponieważ ja okazałam dobroć tobie . „Ja okazuję ci życzliwość, ty okazujesz życzliwość mnie” – *Lex talionis* . Czy Bóg oszczędza Rachab nierządnicę? Wypuszcza chłopaków przez okno, mówią: „musisz zawiązać mały czerwony sznurek na oknie i wtedy będziemy wiedzieć, że to twój dom”. Kiedy runą mury, zgadnij, czyj dom stoi i kto zostanie oszczędzony? Rachab. Zostaje przyjęta do Izraela i trafia do genealogii Mesjaszy. To niesamowita dama.

Teraz chcę ci pokazać jeszcze jedną rzecz, którą przegapisz, jeśli nie znasz geografii. Jaka jest rola kobiet na wojnie? Czy kobiety wychodzą i mówią: „Hej, znam taekwondo i brazylijskie ju Jitsu , mogę cię zabrać” lub czy kobiety na wojnie przechytrzają mężczyzn? Przechytrzają ich. Trzeba tylko uważać na kobiety z gwoździemi, młotkami i kołkami. Dlatego to, co robi, jest naprawdę interesujące. Jest w Jerychu, w dolinie.

Kiedy gonią cię wrogowie, w jakim kierunku zwykle idziesz? Kiedy byłem młodszy, nie mówię o gangach, mieliśmy w sąsiedztwie dwie grupy, jedna grupa składała się z palaczy i pijących, a druga to dzieciaki uprawiające sport. Więc w zasadzie uderzyliśmy się głowami. Więc zaczęli nas gonić, a kiedy cię gonią, w jakim kierunku uciekasz? Zawsze uciekasz do domu, więc co się tutaj dzieje, szpiegdy uciekają z miasta i naturalnie uciekają z powrotem na górę Nebo i z powrotem do wszystkich Żydów, gdzie mieli ochronę. Jeśli uciekną w tym kierunku, na wschód, na kogo wpadną? Ludzie króla wracają znad rzeki Jordan. Co więc mówi im Rachab? Mówi: nie biegnij do rzeki Jordan, bo cię schwytają. Zamiast tego biegnij dokładnie w odwrotną stronę niż oni, biegnij w stronę gór na zachodzie. Więc mówi im, żeby wspięli się na tę górę, usiedli na górze. Czy siedząc na górze, zobaczą, jak królowie wracają do miasta? Wtedy będziesz ich omijał i wszyscy będą bezpieczni. Swoją drogą, czy to naprawdę mądra i dobra rada? Jest naprawdę sprytna, udziela im naprawdę dobrych rad i oszczędza tym

chłopakom życie i w ten sposób wygrywa. Zatem Rachab była nie lada damą i ona jest bohaterką.

U. Przeprowa przez rzekę Jordan [83:59-89:21]

Udadzą się więc do rzeki Jordan i przeprowią się przez rzekę Jordan. Co wiesz o rzece Jordan? Jest „chłodno i zimno. Dreszcza ciało, a nie duszę”. Pozwólcie, że opowiem trochę o rzece Jordan. Przede wszystkim dorastałem nad rzeką Niagara. Czy rzeka Niagara jest prawdziwą rzeką? Czy ktoś z Was był nad wodospadem Niagara? Ma około mili szerokości, to prawdziwa rzeka. Docieram do Izraela i udaję się nad rzekę Jordan. Rzeka Jordan ma średnio 60 stóp szerokości i 3 stopy głębokości. Pytanie, skąd pochodzę, czy to rzeka? Nazywamy te potoki. Mój teść przyjechał do nas w odwiedzinach do Izraela i zabieraliśmy go po całym Izraelu, a na koniec trochę się na mnie zdenerwował, powiedział: „Chcę zobaczyć rzekę Jordan”. Byłem w całym Izraelu i nie widziałem rzeki Jordan. Mówię: „Dziadku, nie chcę cię tam zabierać. To marnotrawstwo, zupełnie jak Woods Creek, to nic.” Mówię więc: „OK. Któregoś wieczoru pojedziemy tam. Więc podjeżdżam nocą samochodem i oświetlam rzekę Jordan. Potem naprawdę się na mnie złości i mówi: „To nie rzeka, to rów irygacyjny”. W rzeczywistości była to rzeka Jordan.

Teraz mówisz, poczekaj, rzeka Jordan ma sześćdziesiąt stóp szerokości i trzy stopy głębokości, co jest takiego wielkiego w przekraczaniu rzeki Jordan? Zapomniałem ci o czymś powiedzieć. Kiedy przekraczali rzekę Jordan? Co będą świętować po drugiej stronie, kiedy dotrą do Gilgal? Będą obchodzić święto Paschy. Przejdą więc przez rzekę Jordan i będą obchodzić Paschę.

Czy wiemy dokładnie, kiedy to jest? Czy to już wiosna, w okolicach naszej Wielkanocy? Jaki jest problem z rzeką Jordan wiosną, która wychodzi z pory deszczowej, jest w fazie powodzi. Rzeka Jordan w fazie powodziowej może mieć milę szerokości. Swoją drogą, czy szpiedzy przeprowili się przez rzekę bez boskiej interwencji? Czy szpiedzy samodzielnie przeszli rzekę Jordan? Osoba umięjąca

pływać może ją pokonać nawet w fazie powodzi . Swoją drogą, w rzece Jordan też utonęli ludzie, nie chcę tego bagatelizować. Więc szpiedzy dotarli do niego.

Czy Bóg wysuszy rzekę Jordan? Tak, on jest. Czy przeprawa przez Jordan była cudem, czy przyczyną naturalną? W rozdziale 3, wersetach 15 i 16, pozwólcie, że przeczytam te wersety mówiące o rzece Jordan i jej wysychaniu. Słuchaj bardzo uważnie. Swoją drogą, kiedy przeszli przez Morze Czerwone, czy pamiętasz, co zostało powiedziane na Morzu Czerwonym? Po lewej i prawej stronie piętrzyła się woda, po obu stronach niczym ściana. Kiedy przeszli na drugą stronę, po lewej i prawej stronie piętrzyło się Morze Czerwone – inaczej było w przypadku rzeki Jordan. Obecnie rzeka Jordan znajduje się w fazie powodzi przez cały okres żniw. To żniwa wiosenne, podczas żniw pszenicy i jęczmienia. „A gdy tylko kapłan niosący arkę dotarł do Jordanu, gdy ich stopy dotknęły brzegu wody, woda z góry przestała płynąć.” Czy widzisz, co się dzieje? Czy woda spiętrzyła się jak ściana, czy przestała płynąć z góry? „I zebrało się w stos w dużej odległości, w miejscu zwanym Adam”. Około 16 mil na północ od miejsca, w którym się przeszli, rzeka Jordan przepływa przez kanion. Wiemy o tym, że ściana kanionu zawaliła się w historii dwukrotnie. Ściana kanionu zawaliła się, tworząc tamę i spiętrzoną rzekę Jordan. W 1927 roku doszło do jednego z takich upadków. Jest to faktycznie zapisane, mamy o tym pisemny zapis. Ściana kanionu zawaliła się, a rzeka Jordan wyschła. Jest tam napisane, że „woda zatrzymała się u Adama”, czyli dokładnie w miejscu, w którym znajduje się ten kanion. Czy to możliwe, że Bóg do urzeczywistnienia swoich zamierzeń posłużył się naturalnymi środkami? Swoją drogą, czy to wciąż cud? Zdarzyło się to dwa razy w znanej nam historii, dwa razy w ciągu dwóch tysięcy lat. Kapłani podchodzą i kładą w nim nogi, a nagle woda opada. Czy to cud wyczucia czasu, jeśli nic innego? Mówię więc, że był to cud Boży, ale Bóg mógł użyć naturalnych środków i wygląda na to, że tutaj woda rzeczywiście zebrała się w miejscu Adama. Możliwe więc, że wykorzystał zawalenie się ścian kanionu.

[Pytanie ucznia] Stałoby się tak, że kanion zapadnie się, utworzy tamę, a woda będzie się cofać, cofać, cofać i będzie wywierać coraz większy nacisk na tamę, aż w końcu ją wydmuchnie. Czy kiedykolwiek budowaliście zamki z piasku z wodą i tamami? Kiedy zdobędziesz wystarczającą ilość wody, woda się przebije i zaleje wszystko. Był to więc cud Boży, ale Bóg mógł wykorzystać zawalenie się kanionu Jordanu. W zasadzie o tym chcieliśmy porozmawiać i następnym razem złapiemy 12 kamieni.

Mówi dr Ted Hildebrandt na jego zajęciach z historii, literatury i teologii Starego Testamentu na temat trudnych praw z Księgi Powtórzonego Prawa i wprowadzenia do Księgi Jozuego aż do zdobycia Jerycha.

Przepisane przez Karli Balmera
Szkorstki pod redakcją Teda Hildebrandta 2